

Motion till riksdagen 2009/10:A216

av **Karin Pilsäter m.fl. (fp)**

Tvåpersonersundantaget i LAS

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvidga tvåpersonersundantaget i LAS till alla företag.

Motivering

Den svenska arbetsmarknadsmodellen har flera stora fördelar jämfört med lagstiftning.

Den ger utrymme för flexibilitet genom att kollektivavtalen kan anpassas till förhållanden som varierar mellan arbetsplatser och mellan branscher. Den leder till att arbetsmarknadens parter får ett tryck på sig att vårda och förvalta de överenskommelser som de själva ingått.

Den möjliggör ett klimat där de politiska låsningarna är färre. I länder med lagstadgade minimilöner och annan lönelagstiftning blir lönefrågorna ofta extra inflammerade, eftersom både arbetsmarknadens parter och politikerna har delansvar. Tydliga grändragningar mellan politik och arbetsmarknad klagör att rollerna är olika.

I jämförelse med andra länder har Sverige en låg konfliktnivå på arbetsmarknaden. Att Sverige har få strejkdagar är positivt för företagsklimat, tillväxt och välfärd. Den slutliga inverkan på ekonomin av den svenska modellen beror dock självklart även på innehållet i de överenskommelser som träffas.

Under 1970-talet infördes lagstiftning på arbetsrättens område, främst i form av medbestämmandelagen (MBL) och lagen om anställningsskydd (LAS). Folkpartiet var kraftfullt pådrivande för dessa lagar.

I dag finns det anledning till att uppehålla sig vid skälen till att Folkpartiet var pådrivande för lagstiftning på arbetsrättens område. Om alla väsentliga frågor kring anställningstrygghet och inflytande regleras genom kollektivavtal betyder det att arbetstagare som arbetar i företag utan kollektivavtal får ett

Fel! Okänt namn på

mycket svagt skydd. Folkpartiets stöd för en generell lagstiftning byggde därför på ett brett löntagarperspektiv.

Kollektivavtal är frivilliga och täcker inte hela arbetsmarknaden, men alla löntagare har en grundläggande rätt till skydd vid uppsägning.

Detta löntagarintresse väger tungt även i dag. Det är viktigt att det finns ett grundläggande regelverk som alla anställda omfattas av, oavsett om de arbetar på arbetsplatser med kollektivavtal eller ej. För företag som ej tecknat kollektivavtal är LAS inte dispositiv vad gäller turordningsregler vid neddragningar. Detta kan vara till stor nackdel för företagets möjliga överlevnad i svåra tider.

Folkpartiet liberalerna har tillsammans med övriga allianspartier samt Miljöpartiet infört och försvarat det så kallade tvåpersonersundantaget för småföretag, dvs. att en arbetsgivare med högst tio anställda har rätt att undanta två personer från turordningskretsen vid personalneddragningar. Undantagsreglerna behöver utformas med balans mellan arbetsgivarens intressen av att kunna forma personalstyrkan efter företagets framtida behov och arbetstagarernas intressen av förutsägbarhet vid neddragning. Fördelen med regeln är inte bara i det faktiska fallet av behövlig neddragning, utan tryggheten för företagare att veta att om krisen är framme finns vissa möjligheter att undanta nyckelmedarbetare med kortare anställningstid. Undantaget har också i rådande kristider visat sig vara viktigt för många små företag som behövt anpassa personalstyrkan och samtidigt behålla viktig kompetens.

Dock kan detta i många fall vara precis lika angeläget i ett företag med 12 eller 31 medarbetare. Ju större företaget är, desto mindre betydelse. För att undvika tröskelregler, vilka i sig kan leda till ineffektiv organisation eller bidra till att hämma växande företag, bör ingen gräns finnas.

Vi anser att detta undantag bör utvidgas och gälla generellt för alla företag oavsett storlek. Det tar bort de tröskeleffekter som finns med dagens regelverk.

Stockholm den 28 september 2009

Karin Pilsäter (fp)

Christer Nylander (fp)

Erik Ullenhag ()